

Programma 7

Opgave Financiën

en Organisatie

Opgave Perspectief Financiën

Het doel is een doelgerichte en efficiënte besteding van de beschikbare middelen en een financieel gezonde gemeente. In 2025 hebben we onze ambities weten te bereiken en zijn we nog steeds een financieel gezonde gemeente. We zijn terughoudend geweest in het belasten van onze inwoners. We bereiken dit door te kijken of bestaand beleid oplevert wat we ervan verwachten, we maken duidelijke keuzes over wat we wel en niet meer doen en hebben structureel sluitende meerjarenramingen in de begroting.

Financiële uitgangspositie

Voor het opstellen van deze begroting hebben wij de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd:

1. Het aantal inwoners per 1 januari 2023 is 22.000.
2. Ontwikkeling lonen volgens cao gemeenten. Voor 2023 wordt rekening gehouden met een loonsverhoging (CAO) inclusief aanpassing van de pensioenpremies van 4%.
3. Ontwikkeling prijzen volgens Bruto Binnenlands Product (vermeld in gemeentefondscirculaires) te weten 5%.
4. De te hanteren rente voor nieuwe investeringen bedraagt 0,75%
5. De berekende rente over het financieringstekort bedraagt 2,5% voor het deel boven de kasgeldlimiet. Over het bedrag van de kasgeldlimiet hanteren we het nultarief.

Als gevolg van de renteontwikkelingen gaan we uit van een rentepercentage op de af te sluiten geldleningen 2,5% (25 jaar rentevast) Zie verder ook de paragraaf Financiering.

7.0 Beleidsrijke begroting 2023

Financiën

Programmamanager

Bestuurlijk	Visie	We willen een financieel gezonde gemeente blijven door gemeenschapsgeld op een zorgvuldige, doelmatige en rechtmatige manier te besteden. De lasten en baten die we hebben moeten bijdragen aan de opgaven die we geformuleerd hebben.				
	Strategische doelstellingen	We zorgen voor een structureel sluitende begroting met ruimte voor tegenslagen.	We hanteren vastgestelde, waaronder ook wettelijke, objectieve en meetbare criteria en ratio's.	We ontsluiten de P&C producten voor iedereen en op een eenvoudige manier.	We streven meer inzicht in de (financiële) voortgang van alle opgaven na.	We zorgen ervoor dat bestedingen rechtmatig worden gedaan.
Ambtelijk	Maatschappelijke effecten	De lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgaven zijn geformuleerd. Onze inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren.				

Inhoud

7.1 Inleiding

Financiën

Een financieel gezonde gemeente blijven is een opgave op zichzelf in deze onzekere tijden. We zullen eerst moeten kijken naar wat we moeten doen voordat we kunnen kijken naar wat we nog meer willen doen. We zullen daarin prioriteiten moeten stellen en veiligheidskleppen moeten inbouwen om ervoor te zorgen dat we voldoende vet op de botten houden om tegenvallers op te kunnen vangen en niet alleen op de korte, maar ook op de langere termijn aan onze taken en verplichtingen te kunnen blijven voldoen.

Organisatie

Het is noodzakelijk dat wij een ambtelijke organisatie hebben die toekomstbestendig en van voldoende omvang is zodat we invulling kunnen geven aan onze ambities en de maatschappelijke opgaven waarvoor we de komende jaren staan. We vinden het belangrijk dat capaciteit, kennis en kunde en ondersteunende processen in balans zijn met onze ambities en maatschappelijke opgaven.

We realiseren ons dat we een kleine gemeente zijn en dat we op sommige beleidsterreinen slagkracht missen. Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het lastiger wordt om voldoende en goed personeel te werven. Reële ambities ten opzichte van de beschikbare capaciteit en financiële middelen zijn dus noodzakelijk. Op sommige onderdelen moeten we kiezen of we de werkzaamheden nog zelf uitvoeren.

7.2 Missie

Missie Financiën

We willen een financieel gezonde gemeente blijven door gemeenschapsgeld op een zorgvuldige, doelmatige en rechtmatige manier te besteden. De lasten en baten die we hebben moeten bijdragen aan de opgaven die we geformuleerd hebben.

Missie organisatie

De organisatie van de gemeente Geertruidenberg wil een toekomstbestendige en robuuste organisatie zijn zodat voldaan kan worden aan de politieke ambities en maatschappelijke opgaven waarvoor we de komende jaren gesteld staan.

7.3 Strategische doelen en maatschappelijke effecten

Strategische doelstellingen Financiën

Binnen de opgave Financiën zijn strategische doelstellingen geformuleerd die samen de volledige opgave omvatten:

1. We zorgen voor een structureel sluitende begroting met ruimte voor tegenslagen.
2. We hanteren vastgestelde, waaronder wettelijke, objectieve en meetbare criteria en ratio's.
3. We ontsluiten de P&C-producten voor iedereen en op een eenvoudige manier.
4. We streven meer inzicht in de (financiële) voortgang van alle opgaven na.
5. We zorgen ervoor dat bestedingen rechtmatig worden gedaan.

Strategische doelstellingen Organisatie

Binnen de opgave Organisatie zijn strategische doelstellingen geformuleerd die samen de volledige opgave omvatten:

1. We brengen in beeld hoe onze organisatie is ingericht en welke kennis en kunde we in huis hebben om de opgaven waar we voor staan het hoofd te kunnen bieden.
2. De gemeente Geertruidenberg onderscheidt zich ten opzichte van andere vergelijkbare werkgevers door in te zetten op aantrekkelijk werkgeverschap
3. We onderzoeken onze huisvesting. Voldoet het “huis van de gemeente” nog aan de vereisten op het gebied van het hybride werken, duurzaamheid en de consequenties van het werken aan maatschappelijke opgaven?

Wat willen we bereiken?

A. Financiën

De lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgaven zijn geformuleerd

B. Financiën

Onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet- en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren

A. Organisatie

Capaciteit, kennis en kunde en ondersteunende processen (zoals het gebouw, de faciliteiten en informatiehuishouding etc.) zijn in balans met de omvang van de politieke ambities en maatschappelijke opgaven

B. Organisatie

Samen met inwoners, ondernemers, partners en andere belanghebbenden geven we invulling aan de maatschappelijke opgaven waar we voor staan

C. Organisatie

Kundig personeel aantrekken, binden en boeien

7.4 Inspanningen

Wat gaan we daarvoor doen?

Financiën:

- Er zijn extra inspanningen noodzakelijk in het kader van de uitvoeringstaken WOZ / BAG / Belastingen. Deze hebben betrekking op de bekostiging van de intensivering van ambtelijke inzet.
- We gaan optimaal gebruik maken van provinciale, landelijke of Europese subsidies zoals ook terug komt bij ‘Organisatie’.
- We gaan de inzet van Pepperflow door ontwikkelen en communiceren overall over onze inspanningen en benoemen daarbij ook de financiële consequenties.
- De financiële verordening en budgethouders- en mandaatregeling worden aangepast.

Organisatie:

Om de strategische doelstellingen van alle opgaven te bereiken zijn extra inspanningen noodzakelijk. Deze hebben enerzijds betrekking op de bekostiging van diverse projecten en anderzijds op de intensivering van ambtelijke inzet. Het is noodzakelijk om extra middelen en capaciteit in te zetten voor de organisatie.

Het werken aan maatschappelijke opgaven

De komende jaren werken we aan onze maatschappelijke opgaven. De samenwerking met onze inwoners, partners en andere belanghebbenden is hierbij een belangrijke randvoorwaarde. Het werken vanuit de maatschappelijke opgaven vraagt naast het maken van realistische keuzen ook

meer duidelijkheid en scherpte in verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen raad (kaderstellend, controlerend, richtinggevend en volks vertegenwoordigend), college (hoe geven we invulling aan de kaders) en de ambtelijke organisatie (uitvoering geven aan). Om deze manier van werken verder vorm te geven is het belangrijk om nog meer te investeren in de verbinding tussen raad, het college en de organisatie. Ook burgerparticipatie krijgt hierin een belangrijke rol. Voor een deel van de kosten die hiermee samenhangen is er dekking vanuit de reserve organisatieontwikkeling.

Extra inzet op data gedreven werken en het optimaal benutten van beschikbare subsidies
Als gemeente hebben we de beschikking over veel data en (straat)informatie. Door slimme combinatie van data en (straat)informatie kunnen we nog beter in beeld brengen waar we op moeten inzetten om onze maatschappelijke opgaven het hoofd te kunnen bieden. Op dit moment maken we nog niet optimaal gebruik van verschillende data. In de verschillende maatschappelijke opgaven wordt ook de wens uitgesproken om analyse van data. Gelet op de vraag hiernaar vanuit de verschillende maatschappelijke opgaven willen we daar ook op inzetten door een data-analist aan te trekken die de beschikbare data kan analyseren en op een (geo)grafische wijze kan presenteren.

Er zijn verschillende subsidieregelingen beschikbaar op verschillende beleidsterreinen. We maken daar nog onvoldoende gebruik van. Daarom is het noodzakelijk dat we kennis en kunde in huis organiseren zodat we optimaal gebruik maken van beschikbare subsidieregelingen. De kosten met betrekking tot de capaciteit die daarvoor nodig is worden met het binnenhalen van de subsidies weer terugverdiend. De verwachting is dat dit uiteindelijk kostenneutraal is.

De gemeente moet zich onderscheiden als aantrekkelijk werkgever

De ontwikkelingen in de samenleving vragen om een andere rol van de gemeente en een andere manier van werken van medewerkers. Dat gebeurt onder andere door sterk in te zetten op het zijn van een wendbare organisatie langs de pijlers van zelforganiserende teams en opgavegericht werken. Het is belangrijk dat we talentontwikkeling inzetten om aan deze veranderende rol invulling te geven en aan de andere kant bieden we ons huidige personeel daarmee carrièreperspectief en / of doorgroeimogelijkheden. Om dit handen en voeten te geven wordt het opleidingsbudget opgehoogd en daarmee geven we ook uitvoering aan de door de gemeenteraad aangenomen motie van Morgen!.

Bovendien liggen onze prioriteiten op de thema's als aantrekkelijk werkgeverschap zoals hiervoor ook al benoemd en het (ver)binden en boeien en behouden van medewerkers. Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het lastiger wordt om voldoende en goed personeel te werven. We moeten op zoek naar eigentijdse manieren om ons wervings- en selectiebeleid vorm te geven en fors investeren op het zijn van een aantrekkelijke werkgever. Als kleine gemeente in onze regio is het voor ons van belang om aantrekkelijke primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden te hebben die zich verhouden tot het werk dat hier moet worden verricht. Daarnaast zijn een inspirerende huisvesting, goed werkklimaat en sfeer, goede onboarding en opvolging na vertrek van medewerkers belangrijk om medewerkers te behouden. Duurzame inzetbaarheid is ook een belangrijk thema hierbij. Het peilen van de behoefte bij de huidige medewerkers en reeds beschikbare data betrekken we hierbij. Ook het medewerkersonderzoek zetten we hiervoor structureel in.

Tegelijkertijd moeten we ook realistisch zijn wat betreft onze mogelijkheden als kleine gemeente. Daarom zullen we ook in samenwerking met andere (regio)gemeenten moeten zoeken naar slimme oplossingen om voldoende carrièreperspectief of doorgroeimogelijkheden aan medewerkers te kunnen blijven bieden.

Het is belangrijk dat HR in de organisatieontwikkeling hierbij goede ondersteuning biedt. Daarom maken we binnen HR een professionaliseringslag zodat onze diensten nog beter aansluiten.

Communicatie

In 2022 is een eerste aanzet gemaakt voor een communicatievisie die nog aangevuld wordt met de speerpunten vanuit het coalitie- en collegeakkoord. De kern van de visie is dat wij een open en benaderbare gemeente zijn die luistert en in gesprek gaat met haar inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en andere stakeholders. We pakken ons beleid en de uitvoering daarvan zoveel mogelijk samen op.

Bovendien is het van belang dat er in communicatieve zin voldoende aandacht wordt besteed aan het werken aan de maatschappelijke opgaven. Zowel extern als intern gericht. Met name in het 2023 vraagt dit extra capaciteit en budget.

Financiën

- Met betrekking tot het onderzoek naar de toekomst van de WOZ/BAG is er in 2023 een doorkijk gemaakt om de werkzaamheden van WOZ/BAG/Belastingen toekomstbestendig te borgen van wege het aflopende contract met TOG. De einduitkomst is dat de overeenkomst met TOG niet wordt verlengd en dat de gemeenteraad gevraagd is om in te stemmen met het overdragen van de taken aan het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) waar ook de gemeenten Altena en Drimmelen bij zijn aangesloten. De raad heeft hiermee op 23 november 2023 ingestemd. Met het onderbrengen van de WOZ/BAG/Belastingen bij het samenwerkingsverband SVHW kunnen we de continuïteit en kwaliteit van zowel onze dienstverlening als het werk behouden en kunnen de kosten laag blijven. In 2023 is extra capaciteit besteed aan de inrichting van een nieuwe belastingapplicatie (begin 2024) aangezien geen ondersteuning geleverd op de oude software werd geleverd.
- In 2023 is het helaas niet gelukt om een subsidie coördinator aan te trekken. Desondanks zijn in 2023 voor de verschillende programma's subsidies/specifieke uitkeringen aangevraagd en ontvangen.
- In 2023 heeft een doorontwikkeling van Pepperflow plaatsgevonden. Ten opzichte van 2022 zijn naast de begroting en jaarstukken ook de voorjaarsnota, najaarsnota en slotwijziging via Pepperflow tot stand gekomen. Voor de raadsleden is de mogelijkheid gecreëerd om de technische vragen bij de onderdelen van de P&C documenten in Pepperflow te kunnen stellen. Hiermee hebben raadsleden inzicht in de vragen die door collega raadsleden zijn gesteld. In deze jaarrekening rapporteren we op hoofdlijnen over de diverse inspanningen.
- De mandaatregeling en budgethoudersregeling zijn in 2023 geactualiseerd en op respectievelijk 4 april en 2 mei vastgesteld. De actualisatie van de financiële verordening is in verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording doorgeschoven naar 2024. In 2023 is voor de rechtmatigheidsverantwoording een aparte nota opgesteld.

Organisatie

Het afgelopen jaar heeft onze gemeentelijke bedrijfsvoering aanzienlijke ontwikkelingen doorgemaakt om onze dienstverlening te verbeteren en maatschappelijke doelen effectiever te realiseren. Hieronder volgen de belangrijkste initiatieven die zijn ondernomen:

- Opgavegericht werken: We hebben een opgavegerichte aanpak omarmd waarbij nauwe samenwerking met inwoners, partners en belanghebbenden centraal stond.

Burgerparticipatie en duidelijke verantwoordelijkheden tussen de raad, het college en de ambtelijke organisatie waren cruciaal.

- Aantrekkelijk werkgeverschap: om ons te profileren als aantrekkelijke werkgever hebben we, ondanks de uitdagingen van een krappe arbeidsmarkt, geïnvesteerd in huisvesting, arbeidsvoorwaarden, en talentontwikkeling.
- Budget, capaciteit en focus: realistische ambities werden gesteld binnen de beschikbare middelen en capaciteit, met nadruk op samenwerking met andere overheidsinstellingen om efficiëntie te bevorderen.
- Dienstverlening: onze dienstverlening werd getransformeerd om meer toegankelijk, deskundig en responsief te zijn zowel online als offline.
- Impact van externe factoren: externe factoren zoals COVID-19 en geopolitieke spanningen werden aangepakt met snelle en flexibele reacties om de impact op onze dienstverlening te minimaliseren.
- Plaats- en tijdonafhankelijk werken: we hebben geïnvesteerd in infrastructuur en beleid om hybride werken mogelijk te maken, met herinrichting van het gemeentehuis om flexibel werken te ondersteunen.
- Personeel en organisatie: een herziening van onze HR-strategie was gericht op zelforganisatie, talentontwikkeling en het bieden van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden om talent aan te trekken en te behouden.
- Juridische kwaliteitszorg: investeringen werden gedaan in conflictvaardigheden en contractbeheer om effectieve communicatie te bevorderen en geschillen op te lossen.
- Nieuwe wetgeving: de invoering van nieuwe wetgeving, met name op het gebied van digitale toegankelijkheid en de omgevingswet, vereiste extra aandacht en capaciteit om aan de wettelijke vereisten te voldoen.
- Regionale samenwerking: intensivering van regionale samenwerking was een strategische prioriteit om gezamenlijke doelen te bereiken en efficiëntie te bevorderen.
- Planning en control: onze planning en control cyclus waarborgde financiële transparantie en verantwoording, waardoor ons beleid op een gezonde financiële basis kon worden ontwikkeld en uitgevoerd.
- Wet Open Overheid: we hebben aandacht besteed aan de implementatie van de Wet Open Overheid met een focus op actieve openbaarheid en transparantie in onze processen en besluitvorming.
- Communicatie: onze communicatievisie werd verder ontwikkeld om heldere, eenvoudige en tijdige informatievoorziening te bevorderen, zowel intern als extern, om transparantie en betrokkenheid te stimuleren.

7.1 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken?

Beheer overige gebouwen en gronden

In privaatrechtelijke overeenkomst (verhuur/verkoop) behartigen van de belangen van de Gemeente Geertruidenberg en haar inwoners, waarbij gelijke behandeling het uitgangspunt is. Als er sprake is van specifieke gebouwen en/of gronden worden die onder een specifiek taakveld opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Grondexploitatie algemene dienst

Grondexploitatie algemeen omvat alle werkzaamheden rondom de verhuur en verkoop van gronden welke geen onderdeel zijn van grondexploitatiecomplexen. Te denken valt hierbij aan het sluiten van overeenkomsten voor verhuur, verkoop en het beheer van de gronden (belasting en verzekering e.d.).

Tevens vallen de kosten omtrent het snippergroenproject hieronder. Voor de komende periode 2023-2026 wordt enkel een verhoging van de raming voor 2023 verwacht betreffende het snippergroenproject. Dit project valt duurder uit, na inventarisatie bleken er geen 250 gevallen van oneigenlijk grondgebruik binnen onze gemeente te zijn, maar tenminste 565. De 315 extra gevallen van oneigenlijk grondgebruik zorgen ervoor dat het snippergroenproject in 2023 zo'n € 80.000 duurder uitvalt. Hier staat tegenover dat naar evenredigheid de inkomsten zullen toenemen, met tenminste € 80.000 aan verwachte extra inkomsten. Tevens van belang is dat een belangrijk contract met betrekking tot verhuur in 2026 aan de einddatum komt, mocht geen nieuwe overeenkomst gesloten worden heeft dit een negatief gevolg voor de opgenomen verhuurraming.

Het snippergroenproject is in 2023 verder uitgerold binnen de gehele gemeente waarbij de uitvoering hiervan afgelopen jaar kostenneutraal was. Verder hebben er afgelopen jaar twee grotere grondverkoppen plaatsgevonden nabij het projectgebied Tuinen van Sandoel.

Hermenzeil

In 2017 heeft de gemeente, samen met de provincie, jachthaven Hermenzeil aangekocht in verband met ondermijning. In de jaren daarna is een uitgebreide verkoopprocedure doorlopen, waarbij de focus met name lag op een toeristische en recreatieve bestemming van de locatie. Helaas heeft dit niet geleid tot de verkoop van Hermenzeil, in verband met het terugtrekken van de potentiële koper(s).

Tijdens de behandeling van de begroting 2022 nam de gemeenteraad een motie aan waarin het college gevraagd wordt te onderzoeken of de locatie Hermenzeil als woninglocatie kan worden gebruikt. Nu de verkoopprocedure niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd kan in 2023 uitvoering worden gegeven aan deze motie. Dit heeft als gevolg dat er feitelijk een nieuw ruimtelijk ontwikkelingsvraagstuk is gestart: de herontwikkeling van Hermenzeil. Om goed in beeld te kunnen brengen welke mogelijkheden er liggen voor de herontwikkeling, zal gestart worden met een marktconsultatie. Uit deze consultatie volgen een aantal scenario's die aan de gemeenteraad zullen worden voorgelegd.

Om de diverse scenario's, inclusief de bijbehorende risico's en kosten, goed in beeld te kunnen brengen, is externe expertise nodig. Er wordt minimaal een bedrag van € 15.000 gereserveerd voor externe werkzaamheden. Als ervoor wordt gekozen het proces volledig uit te besteden zal dit leiden tot een maximale kostenpost van € 50.000. In de begroting 2023 wordt daarom voor de kosten van het verkoopproces en de kosten die samenhangen met de instandhouding een incidenteel bedrag van € 108.000 opgenomen. Hier tegenover wordt € 54.000 als bijdrage opgenomen vanuit de Provincie.

Hermenzeil in 2023 stond in het teken van de mogelijke komst van een Regionale Opvang Locatie (ROL) waarbij het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) het terrein van de gemeente zou huren en inrichten. Eind 2023 is de raad tot de conclusie gekomen dat er voor deze opvang op de locatie Hermenzeil geen draagvlak was. Het terrein was en is in 2023 nog steeds via een leegstandsbeheerder verhuurd.

7.2 Overhead

Wat willen we bereiken?

Overhead

Daar waar in het verleden overhead een specifiek beschreven onderdeel was in de begroting en rekening is met ingang van 2023 overhead toegevoegd aan het programma Financiën en Organisatie. Het taakveld Overhead is bedoeld om meer inzicht te geven in en zeggenschap over de totale overheadkosten van onze organisatie. De berekening van de overhead in de jaarrekening is overeenkomstig de in de begroting gehanteerde methodiek.

Het BBV geeft de volgende definitie die gemeenten moeten hanteren: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Volgens deze definitie geven we eenduidig inzicht volgens onderstaande uitgangspunten:

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren derhalve tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding salarisadministratie).
- Sturende taken door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead.
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Bij bepaalde begrotingsonderdelen dient extra-comptabel een overheadpercentage te worden berekend teneinde een integrale kostprijs te kunnen benaderen. Denk hierbij met name aan de berekening van die onderdelen van de begroting waarbij een zogenaamde gesloten financiering aan de orde is. Gesloten financiering is aan de orde bij huisvuilverwijdering en afvalstoffenheffing en behoren van de riolering met rioolrechten.

Als opslagpercentage overhead is rekening gehouden met:

Percentage overhead	2023
Medewerker binnendienst	65%
Medewerker buitendienst	35%

Rekening houden met deze percentages is voor de begroting 2023 een basisbedrag voor loonkosten van een gemiddelde medewerker berekend, met een daarbij behorend netto en bruto uurloon (gebaseerd op 1.425 productieve uren). Deze uurlonen zijn ook in de jaarrekening 2023 gebruikt.

	Uurloon netto	Overhead	Uurloon bruto
Medewerker binnendienst	€ 54,67	65%	€ 90,00
Medewerker buitendienst	€ 33,23	35%	€ 45,00

Onder overhead vallen een groot aantal gemeentelijke taken die niet naar de taakvelden kunnen worden doorgerekend. In totaliteit is voor overhead een bedrag begroot van € 9.930.000. Uit de analyse van de jaarcijfers blijkt dat de baten € 302.000 hoger zijn uitgevallen en de lasten € 157.000 inclusief een voorgestelde overheveling bij de wet WOO. (De overhead komt in 2023 per saldo € 145.000 lager dan begroot). In procenten een voordeel van 1,44%.

Bovengenoemd saldo van hogere baten en lagere lasten is het saldo overeenkomstig de BBV voorschriften inzake Overhead. Voor een zuivere beoordeling moet eveneens beoordeeld worden of er voor- of nadelen aanwezig zijn die ontstaan omdat bepaalde zaken niet zijn uitgevoerd in 2023. Hiervan is sprake bij overhead personeel voor een bedrag van € 62.000 vanwege de vertraagde implementatie van de Wet WOO. Afronding is voor 2024 voorzien. Vandaar wordt voorgesteld om dit budget over te hevelen naar 2024.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overhead Belastingen

Onder overhead belastingen worden de lasten opgenomen die gemaakt worden voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Dit zijn o.a. drukkosten en kosten van inhuur specialistische kennis.

Evenals voorgaande jaren zijn hier de lasten opgenomen die als overhead belastingen worden aangemerkt. Denk aan: drukkosten en inzet van het invorderingsbureau. Uitvoering heeft plaatsgevonden binnen de financiële kaders.

Overhead Bestuursondersteuning college van B&W

Juridische kwaliteitszorg

Ook vanuit juridische kwaliteitszorg wordt aansluiting gezocht bij de uitgangspunten op het gebied van dienstverlening uit het coalitieakkoord.

In 2023 hebben een aantal (nieuwe) medewerkers een training mediation- en conflictvaardigheden gevolgd. Daarmee leren ze vaardigheden die ingezet kunnen worden om de communicatie met burgers te verbeteren. Voor de training(en) wordt jaarlijks een budget uit het opleidingsbudget gevraagd.

Contractbeheer is een speerpunt gebleven. Een technisch issue in het programma is niet opgelost en er blijkt nog steeds een inhaalslag nodig. Hierin zal gemeentebreed extra tijd geïnvesteerd moeten worden.

(Nieuwe) wetgeving in 2023

- Omgevingswet

Na enkele keren te zijn uitgesteld, is deze uiteindelijk niet in 2023 maar op 1 januari 2024 in werking getreden. Gemeentelijke regelgeving die ziet op de fysieke leefomgeving is aangepast en in lijn gebracht met de Omgevingswet. Met een projectmatige aanpak is geanticipeerd op de Omgevingswet.

- Digitale Toegankelijkheid Overheid: WEP, TBDT, WMEBV, de WOO en de Archiefwet 2021
De Wet elektronische bekendmaking (WEP) wijzigt de Bekendmakingswet en stelde de elektronische bekendmaking van beleidsregels en de elektronische kennisgeving van vergunningen verplicht per 1 juli 2021. Deze wet verplichtte verder per 1 juli 2023 de elektronische terinzagelegging, naast de fysieke terinzagelegging. Elektronische terinzagelegging gebeurt via de beschikbare applicaties.

Verder is in 2023 landelijk de attendering service van mijnoverheid.nl uitgerold. Dit is een service waarbij inwoners berichten ontvangen over hun buurt en over bekendmakingen van overheden. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het informeren van de eigen inwoners en organisatie.

- De Wet open overheid (WOO) is op 1 mei 2022 in werking getreden en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). De WOO heeft als doel overheden transparanter te maken om zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratie beter te dienen. De WOO moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.

Wat is er in 2023 gebeurd en moet er nog gebeuren?

Medio 2023 is er een Woo-contactfunctionaris gestart. De gemeente zal zijn processen moeten (her)inrichten. Een projectgerichte aanpak en de implementatie van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer zijn in 2023 in gang gezet. Er is begonnen met bewustwording en het in kaart brengen van de (te veranderen) processen. Hiervoor is in 2023 een nulmeting gehouden en een impactanalyse onder leiding van een extern bureau om te bepalen op welk punt de gemeente staat met betrekking tot de actieve openbaarmakingsplicht en om het ambitieniveau vast te stellen.

Voor de implementatie en uitvoering van de WOO heeft het rijk financiële middelen ter beschikking gesteld aan de gemeenten. Deze bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen (2022-2026) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het aanwijzen en inrichten van een digitale publicatieplaats, het opleiden van medewerkers, en het aanpassen van processen en de organisatie.

Een deel van de middelen in 2023 was bestemd voor een verdere implementatie van de Woo (met name de actieve informatieplicht) en aanpassing van systemen. Onderbezetting leidde ertoe dat deze doelen, de verdere implementatie en deze werkzaamheden in 2024 uitgevoerd moeten gaan worden. De resterende gelden van 2023 dienen hiervoor gereserveerd te worden. De hiervoor te reserveren bedragen zijn onderdeel van de overheveling van 2023 naar 2024 zoals in het jaarrekeninggedeelte opgenomen.

- De Archiefwet 2021 (AW) is in 2023 niet in werking getreden, maar zal in werking treden op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld. Deze wetswijziging zal aansluiten bij de uitgangspunten van Digitale Toegankelijkheid Overheid: de informatiehuishouding op orde en duurzame toegankelijkheid.

- De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) is aangenomen maar in 2023 nog niet in werking getreden.

Bezwaarschriftencommissie Geertruidenberg

De commissie is onafhankelijk en adviseert de raad, het college en de burgemeester over ontvangen bezwaarschriften (met uitzondering van belastingzaken en personele aangelegenheden). In 2023 is de commissie 14 keer bij elkaar gekomen en zijn er 55 adviezen uitgebracht.

Hoger beroepen precario

In twee langslpende zaken met een netbeheerder heeft het Gerechtshof 's-Hertogenbosch de gemeente in hoger beroep in het gelijk gesteld. Het hoger beroep van de netbeheerder tegen de heffing precariobelasting 2017 is ongegrond verklaard. Tegen deze laatste uitspraak is cassatieberoep ingesteld door de netbeheerder.

Het hoger beroep van de gemeente tegen het vonnis van de civiele rechter in het kader van de opzegging van een duurovereenkomst/concessie is gegrond verklaard. De gemeente en de netbeheerder bezien of de geschillen kunnen worden beëindigd.

Rechtmatigheid

Door de gemeenteraad zijn eind 2023 de kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld. In 2023 is een aanvang gemaakt met de uitvoering van de verbijzonderde interne controles vanuit het interne controleplan 2023. Vanwege achterstanden is hier extra capaciteit op ingehuurd.

Overhead cluster Advies

Onder overhead Advies vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Binnen de begroting worden o.a. bedragen geraamd voor de vormgeving van de verschillende Planning en Control producten, voor juridische advieskosten en voor advieskosten inzake BTW, BCF en Rijksbelastingen alsook voor communicatie.

In 2023 heeft het cluster Advies een bijdrage geleverd aan de verschillende maatschappelijke opgaven die zijn geformuleerd. Niet alleen betrof dat advisering op de inhoud van de opgaven maar ook op de wijze waarop daaraan is gewerkt. Het opgavegericht werken vraagt namelijk om een andere en nog meer integrale manier van werken. De werkdruk binnen het cluster Advies was en is onverminderd hoog. Daarnaast is het door de situatie op de arbeidsmarkt heel lastig om vacatures met de juiste kennis en ervaring weer in te vullen. Daarom is het van belang dat we ons inzetten om goed personeel te behouden en aan te trekken en hen mogelijkheden te bieden om zichzelf te (blijven) ontwikkelen.

Op Overhead komen de lasten en baten die specifiek aan de clusters kunnen worden toegerekend opgenomen. Met name de salariskosten en een aantal specifieke clusterbudgetten. Ook wordt de doorbelasting van de salariskosten hierop geregistreerd. Salariskosten die niet aan specifieke budgetten in de exploitatie kunnen worden toegerekend worden als overhead van het concern beschouwd. De lasten en baten van een taakveld overhead kunnen en mogen op basis van de BBV voorschriften niet toegerekend worden aan de programma's. In 2023 zijn er geen specifieke afwijkingen voor dit cluster.

Overhead Cluster Beleid

Onder overhead Beleid vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

In 2023 zal cluster Beleid werken aan de diverse maatschappelijk opgaves. Dit betekent een andere manier van werken: meer van buiten naar binnen en steeds integraler. Binnen het cluster Beleid wordt geïnvesteerd in enerzijds het vasthouden van jonge medewerkers die nog lerende zijn en anderzijds in overdracht van kennis. In de huidige arbeidsmarkt waarin het steeds moeilijker is om ervaren beleidsmedewerkers te vinden, is het dus ook belangrijk medewerkers die met pensioen gaan tijdig te vervangen en een warme overdracht te doen. Daarom wordt gevraagd 0,89 FTE tijdelijk beschikbaar te stellen zodat een ervaren medewerker kennis kan overdragen aan een nieuwe medewerker. Dit past bij het standpunt van de gemeente Geertruidenberg om geen generatiepact in te zetten maar in plaats daarvan individuele regelingen te treffen.

Op Overhead komen de lasten en baten die specifiek aan de clusters kunnen worden toegerekend opgenomen. Met name de salariskosten en een aantal specifieke clusterbudgetten. Ook wordt de doorbelasting van de salariskosten hierop geregistreerd. Salariskosten die niet aan specifieke budgetten in de exploitatie kunnen worden toegerekend worden als overhead van het concern beschouwd. In 2023 zijn er geen specifieke afwijkingen voor dit cluster.

Overhead cluster Buitenruimte

Onder overhead Buitenruimte vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Op Overhead komen de lasten en baten die specifiek aan de clusters kunnen worden toegerekend opgenomen. Met name de salariskosten en een aantal specifieke clusterbudgetten. Ook wordt de doorbelasting van de salariskosten hierop geregistreerd. Salariskosten die niet aan specifieke budgetten in de exploitatie kunnen worden toegerekend worden als overhead van het concern beschouwd. In 2023 zijn er geen specifieke afwijkingen voor deze cluster. In 2023 is de inzet van ingehuurd personeel door het succesvol invullen van vacatures enigszins afgebouwd. Een zekere mate van inhuur bleef en blijft aan de orde, enerzijds, vanwege de actuele situatie op de arbeidsmarkt, anderzijds om een zeker mate van flexibiliteit te creëren.

Overhead cluster Buitenruimte Buitendienst

Onder overhead Buitenruimte vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Bij de gemeentelijke buitendienst zijn er sinds 2022 19 fte medewerkers werkzaam. Binnen overhead worden o.a. ook de kosten van kleine materialen en de kosten die betrekking hebben op bedrijfskleding opgenomen. Alle medewerkers zijn voorzien van de noodzakelijke kleding en persoonlijke beschermingsmiddelen om zo het werk veilig uit te voeren.

Op Overhead komen de lasten en baten die specifiek aan de clusters kunnen worden toegerekend opgenomen. Met name de salariskosten en een aantal specifieke clusterbudgetten zoals aanschaf van werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen zoals zaagpakken, gehoorbescherming en handschoenen.

Ook wordt de doorbelasting van de salariskosten hierop geregistreerd. Salariskosten die niet aan specifieke budgetten in de exploitatie kunnen worden toegerekend worden als overhead van het concern beschouwd. In 2023 zijn er geen specifieke afwijkingen voor dit cluster.

Overhead cluster Gemeentewinkel

Onder overhead Gemeentewinkel vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Op Overhead komen de lasten en baten die specifiek aan de clusters kunnen worden toegerekend opgenomen. Met name de salariskosten en een aantal specifieke clusterbudgetten. Ook wordt de doorbelasting van de salariskosten hierop geregistreerd. Salariskosten die niet aan specifieke budgetten in de exploitatie kunnen worden toegerekend worden als overhead van het concern beschouwd. In 2023 zijn er geen specifieke afwijkingen voor dit cluster.

Overhead cluster ondersteuning

Onder overhead Ondersteuning vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

In 2023 zal het cluster Ondersteuning werken aan verdere professionalisering van haar diensten. Dit betekent dat ingezet wordt op continuïteit en het verminderen van de kwetsbaarheid van functies. Ervoor zorgen dat bestaande medewerkers zich verder kunnen ontwikkelen in de organisatie.

Op Overhead komen de lasten en baten die specifiek aan de clusters kunnen worden toegerekend opgenomen. Met name de salariskosten en een aantal specifieke clusterbudgetten. Ook wordt de doorbelasting van de salariskosten hierop geregistreerd. Salariskosten die niet aan specifieke budgetten in de exploitatie kunnen worden toegerekend worden als overhead van het concern beschouwd. In 2023 zijn er geen specifieke afwijkingen voor deze cluster.
In 2023 heeft cluster Ondersteuning ingezet op de continuïteit en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Bestaande medewerkers hebben zich verder kunnen ontwikkelen in de organisatie.

Overhead Directie

Dit onderdeel van de overhead bevat leidinggevenden primair proces (hiërarchisch). Projectleiding valt hier buiten. Het betreft alle hiërarchische leidinggevenden in het primair proces. Zij hebben een personele verantwoordelijkheid waaronder het voeren van functioneringsgesprekken.

In 2023 zijn we gestart met het programmatisch werken waarbij er 7 programma's zijn benoemd. Voor de pilotfase zijn hiervoor programmamanagers aangewezen en/of aangetrokken. De programma's zijn verder uitgewerkt in programmaplannen die als basis hebben gediend voor de begroting 2024.
Naar aanleiding van vertrek van de algemeen directeur is voor de vervanging tijdelijk capaciteit ingehuurd

Overhead DIV

Binnen overhead archief worden de medewerkers gerekend die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise-ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en – aansluitingen op e-depot, DMS inrichten en beheren, zich bezighouden met postregistratie en edepot, archiefonderzoeken en coördineren (niet zijnde leidinggevende), fysieke en digitale documenten verwerken, vernietigen en overbrengen en fysiek en digitaal archief opbouwen en beheren. Ook de budgetten die betrekking hebben op het Regionaal Archief Tilburg worden hiertoe gerekend. Gezien de huidige ontwikkelingen met sterk stijgende prijzen van o.a. grondstoffen, energie en transport in combinatie met een relatief intensief aanbestedingstraject staan de beschikbare budgetten onder druk.

Personele capaciteit DIV:

Vanwege de arbeidsmarkt is het lastig om ervaren en opgeleide DIV medewerkers aan te trekken en in de organisatie te houden.

Provinciaal toezichtoordeel:

In november 2023 kreeg de gemeente het Provinciale toezichtoordeel informatie- en archiefbeheer: voldoet gedeeltelijk. "De kwalitatieve staat van uw informatiehuishouding beoordelen wij onder meer op basis van de verslaglegging van uw archivaris als onvoldoende".

Achterstanden archivering:

Er zijn achterstanden op het gebied van archivering en hoewel de organisatie in theorie zaakgericht werkt, laat zaakgerichte archivering in de praktijk veel te wensen over. Het merendeel van de informatie en daarmee van het archief wordt opgeslagen op netwerkschijven en in e-mailboxen. Extern onderzoek door BMC, waartoe de gemeente opdracht heeft verleend, bevestigt dit.

Voortgangsverslag KPI onderzoek informatie- en archiefbeheer:

DIV werkt tevens aan de punten die in het voortgangsverslag KPI onderzoek informatie- en archiefbeheer van de archivaris staan.

Aanbesteding nieuw zaakstelsel:

Verder is besloten om een aanbesteding te gaan doen voor een nieuw zaakstelsel om hiermee de organisatie beter te ondersteunen bij zaakgericht werken. Deze aanbesteding zal in 2024 gestart worden.

Overhead Facilitair

Facilitaire dienstverlening zorgt er voor dat ondersteunende activiteiten, voorzieningen en processen aanwezig zijn zodat werknemers hun werk goed kunnen uitvoeren. Deze diensten bestaan onder meer uit catering, schoonmaak, sanitaire voorzieningen, afval verwijdering, werkplek inrichting, beveiliging, nutsvoorzieningen, contractueel -en klein onderhoud.

Facilitaire diensten bestaan onder meer uit catering, schoonmaak, sanitaire voorzieningen, afval verwijdering, werkplek inrichting, beveiliging, nutsvoorzieningen, contractueel -en klein onderhoud. In 2023 zijn er geen wijzigingen geweest in het aanbod van deze diensten. In 2023 is

er meer bezetting op kantoor t.o.v. eerdere jaren (Corona en energiecrisis) en dit zorgt voor een toename aan kosten voor deze diensten.

Overhead Gemeentehuis

Huisvesting die wordt gerekend tot de overhead heeft betrekking op kantoorruimten. Dit zijn ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen gemeentelijke organisatie. I.c. betreft het hier het gemeentehuis. Onderdelen hiervan zijn, schoonmaak, nutsvoorzieningen, verzekeringen contract en house-keeping.

In 2023 is er meer bezetting op het gemeentehuis t.o.v. eerdere jaren. Dit heeft geleid tot hogere kosten voor o.a. schoonmaak en nutsvoorzieningen. Daarnaast zijn de tarieven van gas en licht door de energiecrisis enorm toegenomen. In 2023 heeft ook de huidige nuts leverancier DVEP aangegeven niet meer aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Samen met het inkoopbureau en aangesloten gemeenten is er een nieuwe aanbesteding opgestart. Gezien de overspannen energiemarkt zijn er weinig aanbieders. Per 1-1-2024 is onze nieuwe leverancier Greenchoice. De financiële afwikkeling met DVEP loopt op dit moment nog. Financiële consequentie zullen pas in 2024 duidelijk worden.

Overhead Gemeentewerf Raamsdonksveer

Huisvesting die wordt gerekend tot de overhead heeft betrekking op overige ruimten. Dit zijn ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen gemeentelijke organisatie. I.c. betreft het hier diensten en voorzieningen voor de locatie Gemeentewerf te Raamsdonksveer, die ondersteunend zijn aan de kernactiviteit van onze organisatie. Onderdelen hiervan zijn, telefonie, schoonmaak, nutsvoorzieningen, verzekeringen, contractueel onderhoud en house-keeping.

Door de energiecrisis zijn de kosten voor gas en Electra in 2023 enorm gestegen. In 2023 heeft de huidige leverancier DVEP aangegeven om niet meer aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Samen met inkoopbureau en aangesloten gemeenten is een aanbesteding gestart. Gezien de energiecrisis zijn er weinig partijen die hiervoor inschrijven. Per 1-1-2024 is Greenchoice onze nieuwe leverancier. De financiële/administratieve afwikkeling met DVEP loopt nog. De financiële consequentie zullen pas in 2024 bekend zijn.

Overhead I&A

Onder Overhead I&A worden de medewerkers gerekend die zich bezig houden met het beleid terzake van informatisering en automatisering.

Ontwikkelingen uit het gemeentelijk plan digitale dienstverlening 2021-2024 gaan door. Software as a service (cloud) is een van de belangrijkste ontwikkelingen om een goed werkende en samenhangende informatievoorziening te behouden waarmee wij onze inwoners en ondernemers snel en efficiënt kunnen helpen.

Door software over te zetten naar de 'cloud' ontstaat er een verschuiving van het applicatielandschap en de technische infrastructuur. Dit gaan wij doen op basis van een nog op te stellen visie. Op basis van deze visie maken wij stap voor stap de overgang naar de 'cloud'.

De kosten hiervoor bestaan uit jaarlijks terugkomende kosten van € 50.000 per jaar (afschrijvingstermijn 1 jaar) en een jaarlijks investeringsbudget van € 50.000 (afschrijvingstermijn 5 jaar). De eenmalige kosten betreffen de overgang naar de 'cloud'. Het jaarlijkse investeringsbudget bestaat uit additionele kosten voor het beschikbaar maken van de software door de leverancier.

Ontwikkelingen uit het gemeentelijk plan digitale dienstverlening 2021-2024 zijn voortgezet. In 2023 is gewerkt aan een goed werkende en samenhangende informatievoorziening. Hierbij is het zaakgericht werken voor het sociaal domein verder geprofessionaliseerd. Op het gebied van dienstverlening is er gestart met het inrichten van websites waarop wij de digitale dienstverlening kunnen uitbreiden op het gebied van het sociaal domein en evenementen. Deze websites komen in 2024 beschikbaar.

Overhead ICT

Onder Overhead ICT worden de medewerkers gerekend die zich bezig houden met informatisering en automatisering, systeem- en netwerkbeheer, werkplekondersteuning, helpdesk, ontwikkeling ICT projectmanagement, technisch applicatiebeheer en functioneel applicatiebeheer dat door bedrijfsvoering medewerkers wordt gedaan (het is exclusief functioneel beheer ten behoeve van primaire proces systemen).

Digitale dienstverlening (structureel en gemeentelijk digitaal plan eenmalige kosten)

Als gevolg van enkele nieuwe ontwikkelingen, wordt het plan digitale dienstverlening op onderdelen aangepast. Mede door corona is er meer telefonisch en via andere communicatie kanalen contact geweest met de burger, waardoor een ander klant contact center visie ontwikkeld moet worden. De huidige telefonie met vast toestellen op het bureau wordt hierin meegenomen. De kosten van de diverse projecten op dit gebied worden gedekt uit de reserve I&A.

Hybride werken (investering)

Investering vervanging werkplek hardware (Laptops en schermen) in het investeringsplan begroting 2022 is niet toereikend om in 2022 alle werkplekken te voorzien van nieuwe hardware voor het hybride werken. Om deze reden nemen wij €50.000 op in de begroting voor verdere vervanging van de werkplek hardware in 2023.

I&A beveiligingskosten (investering gemeentelijk digitaal plan)

Het vanuit de BRP (Basisregistratie Personen) en BAG (Basisregistratie Adres en gebouwen) vereiste uitwijkcontract en opzet, moet in 2023 herzien worden op basis van de laatste technische ontwikkelingen. De verwachte structurele kosten zullen gelijk blijven. Dit project zal opgenomen worden in het gemeentelijk digitaal plan waaruit ook de onderzoekskosten en implementatiekosten gedekt worden. Deze kosten zijn nog niet bekend.

I&A onderhoud en beheer (structureel)

Om prijsstijgingen van diensten en lopende contracten op te vangen nemen wij een verhoging op van het budget voor onderhoud en beheer van € 26.000

Wachtwoordenkluis

Vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid is een wachtwoordenkluis per medewerker nodig. Hiervoor is een project gestart, voor onderzoek en aanschaf van wachtwoordenmanager, zodat medewerkers veilige wachtwoorden ook veilig kunnen opslaan in een kluis. Hiervoor nemen wij in de begroting een budget op van €20.000.

Digitale dienstverlening (structureel en gemeentelijk digitaal plan eenmalige kosten)

Er is gestart met verwijderen van de vaste toestellen op de bureaus en de ambtenaren te voorzien van een smartphones voor betere bereikbaarheid. De investeringskosten van de smartphones zijn ten laste gekomen van het krediet 'mobile devices 2023' uit investeringsplan 2023. Hierdoor was het niet nodig om reserve I&A aan te gebruiken om de kosten te dekken.

Hybride werkplek (investering)

In 2023 is een deel van de werkplek hardware (schermen en clients) vervangen door nieuwe werkplek hardware die het hybride werken ondersteunt.

I&A beveiligingskosten (investering gemeentelijk digitaal plan)

Vanuit wetgeving is de gemeente verplicht om de basisregistraties beschikbaar te houden of te hebben bij een calamiteit (zoals brand), hiervoor is een uitwijkcontract afgesloten. Dit contract zorgt bij of na een calamiteit dat servers, werkplekken en overige infrastructuur beschikbaar komen om de basisregistraties beschikbaar te krijgen. Het uitwijkcontract is nog niet herzien, wel zijn er aanpassingen gedaan aan het contract. Herzien van het uitwijkcontract wordt later opgepakt, omdat deze afhankelijk zal zijn van de cloud visie en wanneer BRP (Basisregistratie Personen) naar de cloud zal gaan. Zo is BAG (Basisregistratie Adres en gebouwen) al naar de cloud en geen onderdeel meer van het uitwijkcontract. Hiervoor zijn afspraken (SLA) gemaakt met de leverancier. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het tijdig beschikbaar hebben van de BAG en BRP gegevens.

I&A onderhoud en beheer (structureel)

De verhoging van € 26.000 op het budget I&A onderhoud en beheer is gebruikt om de prijsstijgingen 2023 op te vangen.

Wachtwoordenkluis

Het project onderzoek en aanschaf wachtwoordenmanager is uitgevoerd. De licenties van Microsoft zijn uitgebreid zodat de medewerkers gebruik kunnen maken van de wachtwoordenmanager van Microsoft.

Overhead overlegorganen

Onder overhead overlegorganen worden alle lasten en baten geraamd die te maken hebben met overlegorganen.

Vanuit de Wet op de Ondernemingsraden is bepaald dat de Gemeente Geertruidenberg een ondernemingsraad dient te hebben die bestaat uit 7 personen. Na het uitschrijven van verkiezingen in maart 2022 hebben zich zes kandidaten aangemeld voor de ondernemingsraad. Eén van deze kandidaten betreft een zittend lid. Inmiddels is een 7e lid toegetreden. Aantrekkelijk werkgeverschap is één van de speerpunten waar de OR de komende jaren een focus op zal hebben en samen met de organisatie tot passende oplossingen en ideeën komen.

Om de werkzaamheden als OR lid uit te kunnen voeren is er budgettaire ruimte om vervanging te regelen voor het uitvoeren van de reguliere werkzaamheden van die werknemer. Omdat de OR een bijna volledige nieuwe samenstelling kent, zal de komende periode moeten blijken of het budget noodzakelijk is en of het toereikend is.

De Wet op de Ondernemingsraden stelt de gemeente Geertruidenberg verplicht om een Ondernemingsraad (OR) in te stellen. Indien bij een organisatie 100 tot 200 personen werkzaam zijn, moet de OR uit 7 leden bestaan. Door het vertrek van enkele OR-leden uit de organisatie is de OR genoodzaakt geweest om tussentijd nieuwe leden te werven. Dit is gelukt en de OR is dan ook volledig bezet.

De OR heeft inbreng gehad bij het Medewerkersonderzoek dat afgelopen jaar is uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn ook besproken. Ondanks de hoge werkdruk blijft de gemeente Geertruidenberg een fijne organisatie om voor te werken.

In 2023 zijn er enkele onderwerpen aan de OR voor instemming voorgelegd. Zo is er ingestemd met beleid rondom het Mobile Device Management (MDM).

De nieuwe Mandaatregeling is voor advies aan de OR voorgelegd. Net als de contourennotitie over de organisatieontwikkeling. In beide gevallen heeft de OR positief geadviseerd. Daarbij zijn wel enkele kanttekeningen geplaatst. De OR is actief meegenomen in het proces rondom de organisatieontwikkeling en het programmatisch werken. En hebben hun bijdrage geleverd aan de evaluatie hiervan.

Overhead Personeel

Onder overhead personeel worden alle lasten en baten geraamd die te maken hebben met salarisadministratie, P&O / HRM advies, organisatie- en formatieadvies, OR ondersteuning, mobiliteitscentrum, coaching, leren en ontwikkelen, bedrijfsmaatschappelijk werk, ARBO, recruitment, arbeidsvoorwaarden, HR control.

Onder overhead personeel worden een groot aantal ramingen opgenomen. Van meest uiteenlopende aard, maar wel ten behoeve van de algemene bedrijfsvoering. De lasten kunnen niet rechtstreeks aan het primaire proces worden gekoppeld. Het betreft o.a. ramingen voor de personeelsvereniging, arbodienst en arbo uitvoering, overwerk, functiehuis ontwikkeling, salarisadministratie, abonnementen, scholing en opleiding, bijdrage A&O fonds, bedrijfskleding, inkoopbureau, reis en verblijfkosten, overwerk, vervanging vanwege ziekte, BHV en aansprakelijkheidsverzekeringen.

HRM

De arbeidsmarkt staat al een aantal jaren onder druk. Door Covid is het tekort op de arbeidsmarkt nog groter geworden. Het A&O fonds Gemeenten geeft aan dat op dit moment één op de vijf vacatures niet structureel kunnen worden ingevuld. Herstel van de arbeidsmarkt is nog niet in zicht en wordt in de komende jaren niet verwacht. Dit betekent dat de organisatie zich moet blijven richten op instroom, behoud en waar mogelijk beperking van uitstroom van medewerkers. Goed werkgeverschap is hét kern begrip. De inzet van HRM is hierop gericht. De onderstaande thema's vormen een rode draad binnen het huidige speerpunten, die continue in ontwikkeling zijn.

1. Duurzame inzetbaarheid & werkgeluk
2. Leren, ontwikkelen en experimenteren
3. Talentontwikkeling, loopbaan- & mobiliteitsbeleid
4. Employer branding (arbeidsmarkt communicatie) en werving & selectie
5. Arbeidsmarkt Binden en Boeien
6. CAO gemeenten en (flexibilisering van) arbeidsvoorwaarden
7. Arbo & preventie

8. Strategische personeelsplanning (hulpmiddel, sturingsinstrument)

Zoveel als mogelijk wordt op regionaal niveau samengewerkt. Voor 2023 is nog niet duidelijk of er extra budget vrijgemaakt moet worden binnen deze thema's. Wanneer hier budget voor nodig is dan komen we hier in een apart voorstel en onze P&C producten op terug.

Onderhoudsronde 2023

In 2020 is HR21 geïmplementeerd. Ook voor 2023 zal er een onderhoudsronde worden ingepland om zowel het loonhuis als het functiegebouw gezond te houden.

Medewerkers onderzoek

In het verleden vond het medewerkers onderzoek iedere twee jaar plaats. In 2022 is besloten om het medewerkers onderzoek anders in te richten. Metingen vinden niet eenmaal in de twee jaar maar meerdere malen per jaar plaats. Hierdoor kan er sneller en gemakkelijker ingespeeld worden op de uitkomsten van het onderzoek. Na dit jaar evalueren we deze nieuwe manier van werken.

Aanbesteding Arbodienst

In 2022 is de aanbesteding voor de arbodienst opgestart en vanaf 2023 gaan we op basis van deze aanbesteding werken. Wij verwachten dat na deze aanbesteding de kosten voor de arbodienst stijgen.

Cao 2023 en flexibilisering arbeidsvoorwaarden

In september 2022 start het VNG het overleg met de vakbonden voor de cao 2023. De insteek van deze cao zal zijn om organisaties de rust en continuïteit te bieden om de ontwikkelingen vanuit de cao 2021-2023 verder gestalte te geven. Belangrijke uitgangspunten zijn: hybride werken, duurzaam verplaatsen, bovenwettelijke sociale zekerheid, duurzame inzetbaarheid en een 'passende loonsverhoging'.

Op dit moment is het nog onduidelijk wat de consequenties van de komende cao zullen zijn. Op het moment dat deze wordt vastgesteld zullen wij u hierover nader informeren. Voor de verwachte cao loonsverhoging is vanaf 2023 rekening gehouden met 4 % stijging van de totale loonsom.

Personele omvang en loonsom

in de begroting 2023 wordt rekening gehouden met een personele omvang van 173,98 FTE en een loonsom van € 12.802.000.

In het afgelopen jaar is er veel tijd besteed aan de instroom en behoud van medewerkers. De krapte op de arbeidsmarkt houdt aan en vacatures worden steeds lastiger in te vullen. In het verlengde hiervan heeft HRM zich het afgelopen jaar bezig gehouden met onderstaande onderwerpen.

1. Duurzame inzetbaarheid & werkgeluk
  2. Leren, ontwikkelen en experimenteren
  3. Talentontwikkeling, loopbaan- & mobiliteitsbeleid
  4. Employer branding (arbeidsmarkt communicatie) en werving & selectie
  5. Arbeidsmarkt Binden en Boeien
  6. CAO gemeenten en (flexibilisering van) arbeidsvoorwaarden
  7. Arbo & preventie
  8. Strategische personeelsplanning (hulpmiddel, sturingsinstrument)
- De onderhoudsronde HR 21 heeft plaatsgevonden en is doorgevoerd.

Het medewerkers onderzoek heeft zoals gepland plaatsgevonden en de conclusies zijn met de ambtelijke organisatie gedeeld en daar waar gewenst zijn verdere initiatieven opgestart.

Per 1 januari 2023 heeft Gezond Werken Langstraat hun werkzaamheden verder opgepakt. Zij kwamen als beste uit de aanbesteding.

De cao 2023 is bekrachtigd en de in de cao opgenomen maatregelen en financiële ontwikkelingen zijn doorgevoerd. De in de cao opgenomen onderwerpen zijn uitgewerkt en geïmplementeerd.

Overhead Voorlichting

Onder overhead voorlichting worden de lasten geraamd die verband houden met algemene voorlichting zoals het huis aan huis weekblad en diverse specifieke voorlichtingszaken en burgerpanels.

Burgerparticipatie

In 2022 heeft de gemeenteraad de nota Burgerparticipatie vastgesteld. In 2021 hebben we al ervaring opgedaan met deze werkwijze. In 2023 gaan we nadere invulling geven aan de nota Burgerparticipatie. Per project leveren we maatwerk door te bekijken welke vorm en welke participatiemiddelen het beste bij het project passen. Dit kan zijn in de vorm van visualisaties, infographics, podcasts, video's etc.

Langstraat

Een aantal keren per jaar publiceren we extra pagina's in de Langstraat. Dit kan komen door het grote nieuwsaanbod op dat moment of door thema's die het college extra voor het voetlicht van onze inwoners wil brengen om hen zo goed mogelijk te informeren over actuele ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn pagina's over financiële documenten, duurzaamheid, veiligheid etc. Deze extra pagina's brengen meer kosten met zich mee dan voorzien en worden ieder jaar in de Turap's verantwoord. Vanaf 2023 willen we deze kosten meenemen in de begroting.

Burgerpanels

Om onze inwoners en ondernemers nog meer te betrekken bij het opstellen van beleid gaan we werken met (digitale) burgerpanels. Hiervoor schaffen we een applicatie aan.

Toegankelijkheid

In Nederland willen we dat openbare voorzieningen toegankelijk zijn voor alle burgers. Hierbij gaat het niet alleen om gebouwen en bijvoorbeeld openbaar vervoer, maar ook over digitale toegankelijkheid zoals websites en apps. Het gaat hierbij om een wettelijke verplichting sinds 2018, een en ander is vastgelegd in het 'Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid'. Ook de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (2017) verplicht bedrijven en overheden om hun diensten toegankelijk aan te bieden.

De gemeente Geertruidenberg vindt het belangrijk dat iedereen de informatie op de gemeentelijke website www.geertruidenberg.nl makkelijk kan lezen en vinden. Dus ook mensen met een visuele-, gehoor-, lees- of andere beperking. Ook apps moeten toegankelijk zijn voor iedereen. De toegankelijkheid van applicaties bestaat uit 2 aspecten: functionele en technische aspecten. Technische aspecten worden geregeld door leveranciers van applicaties. Functionele aspecten zoals fotobijlschriften en teksten liggen bij de gemeente zelf. In 2023 ligt de focus op het functionele aspect, toegankelijke teksten op B1-niveau. Onze medewerkers worden gecoacht/opgeleid bij het toegankelijk schrijven van artikelen, voorstellen etc.

Burgerparticipatie:

In 2023 hebben we een aantal stappen gezet op het gebied van burgerparticipatie. Voor diverse projecten hebben we maatwerk geleverd en zijn er diverse participatiemiddelen geleverd. Denk aan visualisaties, infographics en bijvoorbeeld video's. Daarnaast organiseerden we bijeenkomsten voor inwoners. Voor de (digitale) burgerparticipatie hebben we een applicatie aangeschaft. In 2024 zetten we verdere stappen op het gebied van burgerparticipatie.

Langstraat:

We vinden het belangrijk om onze inwoners goed te informeren over ontwikkelingen in de gemeente. Dit doen we wekelijks via onze gemeentelijke pagina in de Langstraat en regelmatig met extra pagina's over bijvoorbeeld de begroting, duurzaamheid en veiligheid. We maken gebruik van extra pagina's als er sprake is van een ruim nieuwsaanbod of wanneer het college bepaalde thema's extra uit wil lichten. Deze extra pagina's brengen meer kosten met zich mee.

Toegankelijkheid:

We willen dat apps en websites toegankelijk zijn voor alle inwoners. De toegankelijkheid van applicaties bestaat uit 2 aspecten: functionele en technische aspecten. In 2023 hebben we de focus gelegd op het functionele aspect, waarvan toegankelijke teksten op B1-niveau een groot onderdeel zijn. We hebben diverse middelen aangeschaft voor de interne communicatie omtrent toegankelijk schrijven. Daarnaast organiseerden we de 'Maand van de Taal' met diverse bijeenkomsten.

Representatie

Onder overhead representatie worden de algemene representatiekosten geraamd alsmede de kosten voor de organisatie van de koningsdag. Wij vinden het belangrijk om waardering uit te spreken en zichtbaar te zijn bij speciale gelegenheden richting inwoners, vrijwilligers en ondernemers. Dit doen we onder andere ook door het organiseren van de opening van Carnaval, een Veteranendag, de lintjesregen ect. Om dit op een vergelijkbare wijze door te kunnen zetten is een verhoging van het budget noodzakelijk.

In 2023 zijn diverse activiteiten voor de inwoners uitgevoerd.

- Een 80-tal 50 jarig huwelijksjubilea hebben een felicitatie ontvangen, een 20-tal 60- en 65 jarig huwelijksjubilea zijn bezocht met een attentie, een 100-jarige heeft een geschenk ontvangen.
- Twee inwoners hebben een Oorkonde van Verdienste met attentie ontvangen.
- Aandacht is gegeven aan overlijdens van inwoners, met impact voor de gemeenschap.
- Er zijn diverse activiteiten georganiseerd: opening van Carnaval, de Lintjesregen en een lokale Veteranendag.
- Speciale aandacht en coördinatie is gegeven aan Dodenherdenking, Koningsdag en de Sinterklaasintochten in de drie kernen.
- Aan het Burgemeestersontbijt en de Santa Run is medewerking gegeven.
- Er is een start gemaakt met de organisatie van een Dag van de Vrijwilliger, die in maart 2024 gepland is.

7.3 Treasury

Wat willen we bereiken?

Treasury

Treasury (Engels voor 'schatkist') staat voor het beheren van de 'treasures', de schatten, het geld van de onderneming in brede zin. Doelstelling is om de inkomende en uitgaande geldstromen zo goed mogelijk te beheren en te optimaliseren.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Deelnemingen en beleggingen

Onderdeel van Treasury is o.a. de rentelast en baat die gekoppeld kunnen worden aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). Het SVn houdt zich bezig met de uitvoering van het gemeentelijk beleid bij duurzaamheidsleningen, stimuleringsleningen en duurzaamheidsleningen. De gemeente is (historisch) aandeelhouder van de BNG. Per aandeel wordt een jaarlijks dividend uitgekeerd en binnen deze post worden de dividenden van de BNG geraamd. Na enkele jaren van daling van de dividenden laten deze weer een voorzichtige stijgende lijn zien.

In 2023 is geen extra saldo toegevoegd aan de SVn. De van de SVn te ontvangen rentevergoeding kwam hoger uit dan begroot. Ook heeft de gemeente Geertruidenberg dividend ontvangen van de BNG over het jaar 2023. Het dividend bedraagt voor 2023 € 2,50 per aandeel. Het dividend is € 0,22 hoger dan in 2022.

Treasury

Een goed ingerichte treasury zorgt ervoor dat de gemeente altijd over voldoende liquide middelen beschikt om haar activiteiten te betalen. Dit doet de gemeente door – indien noodzakelijk – aanvullend op de inkomsten vreemd kapitaal aan te trekken. Bij een overschot aan liquide middelen moeten deze middelen op een veilige manier worden uitgezet. Om de behoeften hierin goed te leren kennen, is inzicht in de toekomstige financiële stromen nodig. Binnen de ramingen van treasury wordt m.n. gekeken naar de rentelasten op lange en korte termijn leningen. De alsdan berekende rentelast wordt volgens vooraf bepaalde verdeelsleutels (veelal een rekenrente*) verdeeld over de verschillende exploitatiebudgetten.

- De rekenrente is de uitkomst van de totale rentelast (van alle langlopende en kortlopende geldleningen) verdeeld over de totale boekwaarde van de gerealiseerde investeringen. Gezien de relatief lage rentepercentages wordt al een aantal jaren 0,75% rekenrente gehanteerd.

Bij treasury is met name de rentelast vanwege de door de gemeente gedane investeringen / exploitatie uitgaven van belang. Omdat in 2023 geen kortlopende leningen zijn afgesloten terwijl rekening is gehouden met een lage rentelast, is op de rentelast van de kortlopende geldleningen een voordeel behaald. Daarnaast is vanwege de achterblijvende investeringen minder gebruik gemaakt van de beschikbare financiële ruimte. De geleende bedragen zijn namelijk langer dan verwacht op de gemeenterekening blijven staan waardoor er een rentevergoeding van de BNG is ontvangen.

7.4 OZB woningen

Wat willen we bereiken?

OZB woningen

Onder het taakveld OZB woningen zijn de lasten en vooral baten begrepen die te maken hebben met belasting op eigendom woningen, waardering onroerende zaken (woningen), heffing en invordering, uitvoering OZB (woningen) en bezwaar en beroep.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onroerende Zaakbelastingen eigenaren woningen

De onroerende zaak belasting op woningen wordt geheven met als doel eigen inkomsten te genereren die geheven worden van de eigenaren van woningen. De waarde van de woning is bepalend voor de hoogte van het verschuldigde belastingbedrag. De gewenste opbrengst wordt weergegeven als percentage van de waarde van de eigendom. Voor de berekening van het tarief is de waardemutatie van de woningen bepalend. De laatste jaren is er sprake van forse stijging van de waarde. Teneinde de gewenste opbrengst te realiseren (+) wordt het tarief vervolgens naar beneden (-/-) bijgesteld.

De waardemutatie (stijging) moet eerst bekend zijn om de tarief te kunnen bepalen. Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf A lokale heffingen

In 2023 is de opbrengst exclusief inflatiecorrectie met 1% verhoogd ter dekking van de kosten van de investeringen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. De waardeontwikkeling was bij de berekening van de tarieven ingeschat op 13%. Dit blijkt achteraf op 12,9% uit te komen.

Uitvoering Wet WOZ en OZB

Voor de heffing van de Onroerende zaakbelasting is de waarde van een onroerend goed bepalend. Hoe een onroerend goed wordt getaxeerd is opgenomen in de Wet Waardering Onroerende Zaken. Een deel van de taxaties wordt uitgevoerd door een extern bureau. Hiervoor is budget in de begroting opgenomen. In specifieke gevallen (uitzonderlijke objecten) is dient een experttaxateur ingehuurd te worden.

De waarde van de woningen en de niet-woningen is in 2023 wederom bepaald conform de voorschriften in de wet WOZ (jaarlijks terugkomend proces), zodat deze waarde gebruikt kan worden bij de heffing van de onroerende zaakbelastingen over 2024. De uitvoering van de WOZ-werkzaamheden zijn conform de planning uitgevoerd, maar helaas kon dit niet binnen de financiële kaders. In het jaarrekeninggedeelte wordt een aantal oorzaken hiervoor genoemd.

7.5 OZB niet-woningen

Wat willen we bereiken?

OZB niet-woningen

Onder het taakveld OZB niet-woningen zijn de lasten en vooral baten begrepen die te maken hebben met belasting op eigendom en gebruik niet-woningen, waardering onroerende zaken (niet-woningen), heffing en invordering, uitvoering OZB (niet-woningen) en bezwaar en beroep.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onroerende Zaakbelastingen eigenaren niet woningen

De onroerende zaak belasting op niet - woningen wordt geheven met als doel eigen inkomsten te genereren die geheven worden van zowel de eigenaren van de niet-woningen. De waarde van de niet- woning is bepalend voor de hoogte van het verschuldigde belastingbedrag. De gewenste opbrengst wordt weergegeven als percentage van de waarde van de eigendom. Voor de berekening van de tarieven is de waardemutatie van de niet-woningen bepalend. De laatste jaren is er sprake van een stabiele waarde van de niet - woningen. In tegenstelling tot de woningen is de waardemutatie nagenoeg nihil of maximaal 1%. Teneinde de gewenste opbrengst te realiseren (+) wordt het tarief vervolgens (+ of -/-) bijgesteld.

De waardemutatie (stijging of daling) moet eerst bekend zijn om de tarief te kunnen bepalen. Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf lokale heffingen

In 2023 is de opbrengst OZB met 1% verhoogd, exclusief inflatiecorrectie, ter dekking van de investeringen van het Integraal Huisvestingsplan. Ook is in 2023 een inhaalslag gemaakt als het gaat om oudere belastingjaren. Daarnaast is de opbrengst met 5% verhoogd ter compensatie van de inflatie en 1% extra teneinde de negatieve opbrengstontwikkeling van de RWE op te kunnen vangen. Totaal derhalve 7%. In de begroting is rekening gehouden met een waardeontwikkeling van 1%. Dit percentage is uitgekomen op 2,9%. De invloed van leegstand van niet-woningen is moeilijk in te schatten. Voor het saldo van de exploitatiecijfers wordt verwezen naar de specifieke toelichting in de paragraaf lokale heffingen.

Onroerende Zaakbelastingen gebruikers

De onroerende zaak belasting op niet - woningen wordt geheven met als doel eigen inkomsten te genereren die geheven worden van de gebruikers van de niet-woningen. De waarde van de niet-woning is bepalend voor de hoogte van het verschuldigde belastingbedrag. De gewenste opbrengst wordt weergegeven als percentage van de waarde. Bij het berekenen van de gebruikstarieven wordt rekening gehouden met het feit dat niet iedere niet-woning een gebruiker heeft. Van leegstaande niet-woningen wordt geen opbrengst geraamd.

Voor de berekening van de tarieven is de waardemutatie van de niet-woningen bepalend. De laatste jaren is er sprake van een stabiele waarde van de niet - woningen. In tegenstelling tot de woningen is de waardemutatie nagenoeg nihil of maximaal 1%. Teneinde de gewenste opbrengst te realiseren (+) wordt het tarief vervolgens (+ of -/-) bijgesteld.

De waardemutatie (stijging of daling) moet eerst bekend zijn om de tarief te kunnen bepalen. Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf lokale heffingen

In 2023 is de opbrengst met 1% verhoogd ter dekking van de investeringen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Daarnaast is de opbrengst met 5% verhoogd ter compensatie van de inflatie en 1% extra teneinde de negatieve opbrengstontwikkeling van de RWE op te kunnen vangen. Totaal derhalve 7%. In de begroting is rekening gehouden met een waardeontwikkeling van 1%. Dit percentage is uitgekomen op 2,9%. De invloed van leegstand van niet-woningen is moeilijk in te schatten.

7.6 Belastingen overig

Wat willen we bereiken?

Belastingen overig

Onder overige belastingen worden de belastingen ondergebracht die van beperkte omvang zijn en beschouwd worden als algemeen dekkingsmiddel.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Precariobelasting

De precariotarieven worden trendmatig verhoogd met de inflatiecorrectie. Als inflatiecorrectie wordt 5% aangehouden. De precariobelasting op kabels en leidingen mogen wettelijk gezien niet meer in een aanslagoplegging betrokken worden.

In 2023 ligt de realisatie van de precariobelasting fors hoger dan de geraamde opbrengst over 2023. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat er geen 'corona korting' meer is gegeven op deze aanslagen.

7.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Tot dit taakveld behorende de uitkeringen uit het gemeentefonds:

- * Algemene uitkering
- * Integratie- uitkeringen
- * Decentralisatie- uitkeringen

Specifieke uitkeringen (SPUK) behoren hier niet toe en worden als inkomst onder het betreffende taakveld geboekt.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitkering deelfonds sociaal domein

Als onderdeel van de algemene uitkering van het gemeentefonds wordt een integratie-uitkering participatie (deeluitkering sociaal domein) ontvangen. In beginsel is dit een uitkering welke 1 op 1 wordt doorgesluisd naar Mid-Zuid als uitvoerder van de wet sociale werkvoorziening. De laatste jaren wordt dit specifiek onderdeel steeds kleiner qua omvang. Reden hiervoor is dat vanwege de herverdeling van het gemeentefonds steeds meer budgetten worden overgeheveld naar het algemene deel van de algemene uitkering en dat er sprake is van een afbouw van de omvang van de WSW.

Voor 2023 wordt geraamd: € 1.945.000 waarvan € 1.827.000 wordt doorgesluisd naar Mid-Zuid.

In de loop van het jaar is het begrote bedrag aangepast aan de beschikkingen van het ministerie. In de jaarrekening is overeenkomstig de aangepaste begroting een bijdrage ontvangen van het Ministerie. Het onderdeel WSW (bijdrage voor Mid Zuid) is voor een bedrag van € 1,9 miljoen doorbetaald. Feitelijk betreft het hier niets meer dan het doorsluizen van rijksbudgetten naar Mid Zuid.

Uitkering gemeentefonds

Gemeenten krijgen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds. Gemeenten bepalen zelf waar ze dit geld aan besteden. De algemene uitkering (maar ook integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen) bevat ongeveer 60% van de totale inkomsten van de gemeente. In mei en september wordt de gemeente door het ministerie uitvoerig geïnformeerd (circulaire) over de omvang van de uitkering(en). Op basis van deze circulaire wordt door de gemeente een berekening gemaakt van de te verwachten inkomsten voor de komende 4 jaren.

De omvang van de algemene uitkering zoals opgenomen in deze meerjarenbegroting is gebaseerd op de meicirculaire 2022. Gebruikelijk is om de ramingen te baseren op de septembercirculaire, maar op het moment van opstellen van deze begroting waren de uitkomsten van de septembercirculaire voor de jaren 2023-2026 nog niet zeker. Vanwege de onzekerheden uit de septembercirculaire zijn slechts de mutaties in de omvang van de Jeugdwetbudgetten en de gewijzigde regels van de toezichthouders terzake van de inzet van de Jeugdwetgelden. Daar waar in het verleden slechts 75% van de mogelijke Jeugdgelten mochten worden ingeboekt, heeft de toezichthouder aangegeven dat vanaf 2024 de Jeugdwetvergoedingen voor 100% mogen worden ingeboekt. De algemene uitkering wordt verlaagd met bepaalde bedragen voor "dossiers waarover overeenstemming is bereikt". Voor 2025 valt deze verlaging voor onze gemeente positief uit.

Tot slot heeft het Rijk aangegeven dat een deel van de uitvoering van de Jeugdwet (terug) overgaat naar het rijk. Hiervoor heeft het rijk een stelpost afgeraamd van € 100 miljoen in 2024 oplopend naar € 500 miljoen vanaf 2025. Deze operatie is budgettair neutraal. De verlaging van de algemene uitkering wordt gecompenseerd door vanaf 2024 een stelpost op te nemen voor hetzelfde bedrag bij de uitvoering van de Jeugdwet (samenwerking Breda) . De bedragen die voor onze gemeente van toepassing zijn bedragen: € 123.000 voor 2024 en € 618.000 vanaf 2025 e.v.

Bij de integrale behandeling van de 1e begrotingswijziging van deze meerjarenbegroting (medio januari) zal de meerjarige ontwikkeling van de algemene uitkering worden meegenomen. Vooralsnog wordt het meerjarig voordeel van de algemene uitkering (gebaseerd op de meicirculaire) ingeschat op:

	2023	2024	2025	2026
Aanpassing budgetten jeugdwet vanwege overeenstemming dossiers	36.000	62.000	405.000	-78.000
Aanpassing budgetten jeugdwet vanwege aanpassing toetsingscriteria		406.000	288.000	288.000
Vrijval risicomarge 20% uit meicirculaire	965.000	1.137.000	1.260.000	1.150.000
Totale verhoging	1.001.000	1.605.000	1.953.000	1.360.000

De totale omvang van de algemene uitkering bedraagt voor 2023 afgerond : € 37.300.000 . Voor 2024 is dit € 38.310.000. Het begrotingsjaar 2025 is geraamd op € 38.600.000 en 2026 is € 35.400.000.

Nadat de herziene of aangepaste septembercirculaire 2022 is ontvangen zullen wij deze zo snel mogelijk doorrekenen en de resultaten daarvan delen.

Daar waar een aanpassing van de algemene uitkering gepaard gaat met een taakmutatie wordt hiermee rekening gehouden als er sprake is van een significante mutatie. Het reserveren van specifieke taakmutaties doet namelijk afbreuk van het principe van een algemene uitkering.

Rekening houdend met de aanpassingen die in de ramingen zijn doorgevoerd naar aanleiding van de meicirculaire en septembercirculaire is een algemene uitkering begroot van € 39.647.000. Op basis van de decembercirculaire 2023 (deze circulaire kon gelet op de publicatiedatum niet meer in de begroting meegenomen worden) komt de uitkering uit op € 39.527.000. De algemene uitkering is derhalve uiteindelijk € 120.000 lager dan begroot.

De hoofdreden hiervoor is de aanpassing van de uitkeringsfactor (doorwerking van de landelijke verlaging van de omvang van de algemene uitkering). Binnen de algemene uitkering is overigens in de decembercirculaire 2023 wel een post opgenomen van € 143.000 (significante taakmutatie) als vergoeding van de invoeringskosten van de Omgevingswet. Dit bedrag wordt in principe in 2024 pas uitgegeven. Gelet hierop is het bedrag opgenomen in het overhevelingsvoorstel.

7.8 Overige baten en lasten

Wat willen we bereiken?

Overige baten en lasten

Onder dit taakveld valt een verzameling van stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, etc. alsook de (schatting) niet voorziene uitgaven. In beginsel is het doel om deze ramingen zo laag mogelijk te houden, zodat de producten zoveel mogelijk de juiste ramingen bevatten.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Algemene uitgaven en inkomsten

Onder algemene uitgaven en inkomsten worden uitgaven en inkomsten opgenomen die niet specifiek aan een taakveld kunnen worden gekoppeld. In de begroting is de omvang beperkt tot onderuitputting van afschrijving en rente van investeringen die niet met gesloten financiering te maken hebben en o.a. kosten van dwangbevelen. In de loop van het jaar worden hier bijvoorbeeld ook de opbrengst van inruil opgenomen.

Evenals andere jaren en gebruikelijk worden onder de post algemene uitgaven de afwijkingen opgenomen die ontstaan als gevolg van bijvoorbeeld suppletieberekeningen van de BTW en de BCF alsmede de mutaties in de voorziening dubieuze debiteuren algemeen en belastingen. De grootste afwijkingen worden in het jaarrekeninggedeelte toegelicht.

Onvoorzien

Onvoorziene uitgaven

Binnen taakveld 0.8 wordt in de begroting 2023 – 2026 rekening gehouden met een post voor onvoorziene uitgaven van € 45.000 per jaar. Deze post is daarmee ongewijzigd ten opzichte van de ramingen in voorgaande jaren.

In 2023 is beperkt gebruik gemaakt van de post onvoorzien bij de Najaarsnota. In de rest van het jaar is er geen specifiek gebruik gemaakt van de post onvoorzien als algemeen dekkingsmiddel. Het restant is als algemeen dekkingsmiddel ingebracht in de slotwijziging.

7.9 Economische promotie

Wat willen we bereiken?

Economische promotie

Het doel is een doelgerichte en efficiënte besteding van de beschikbare middelen en een financieel gezonde gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Toeristenbelasting

Hierin wordt een belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente. Het tarief wordt ten opzichte van 2022 niet verhoogd en blijft € 1,50 per overnachting. In de verordening wordt ook een aankondiging gedaan van het tarief wat in 2024 zal gaan gelden, t.w. € 1,60 per overnachting. Omdat boekingen veelal ruim van te voren gedaan weten de ondernemers waarmee ze bij reserveringen rekening kunnen houden.

Binnen de toeristenbelasting wordt eveneens een watertoeristenbelasting geheven. De tarieven hiervoor blijven ongewijzigd.

De realisatie van de toeristenbelasting betreffen de definitieve aanslagen over belastingjaar 2022 en de nog te ontvangen toeristenbelasting over 2023. De gerealiseerde opbrengsten liggen in lijn met de jaaropbrengsten die hiervoor begroot zijn. Voor nadere cijfermatige duiding wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

7.20 Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

Mutaties reserves programma 7

De reserves hebben verschillende functies. Waaronder een bufferfunctie voor het opvangen van onverwachte tegenvallers en risico's (weerstandscapaciteit). Een bestedingsfunctie voor het reserveren van middelen voor specifiek doel of activiteit. Een egalisatiefunctie voor het egaliseren van tarieven over meerdere jaren. Ook kunnen jaarlijks terugkerende en (sterk) fluctuerende lasten met een reserve daarbij worden verrekend. Daarnaast kennen de reserves een financierings- en dekkingsfunctie zoals o.a. dekking van kapitaallasten van investeringen.

Wat gaan we daarvoor doen? / Wat hebben we daarvoor gedaan?

Reserve bouw gemeentehuis

Deze reserve is bestemd ter egalisatie van de kapitaallasten van het gemeentehuis. Deze onttrekking is structureel.

In 2023 is het doel van de reserve ongewijzigd namelijk het egaliseren van de kapitaallasten van in het verleden gerealiseerde investeringen in het gemeentehuis. Deze onttrekking is structureel. De gebruikelijke onttrekking is als dekking ingezet.

Reserve I&A

De reserve dient ter egalisatie van de lasten Informatievoorziening en Automatisering. De storting en de onttrekking zijn beide structureel. Het ligt in de bedoeling om deze reserve de komende jaren te bestemmen en de jaarlijkse lasten geleidelijk te verwerken in de exploitatiebegroting.

De reserve dient ter egalisatie van de lasten Informatievoorziening en Automatisering. In 2023 is het doel van de reserve ongewijzigd. De gebruikelijke onttrekking is als dekking ingezet. In de toekomst zal deze reserve langzamerhand komen te vervallen.

Vrije algemene reserve (VAR)

De Vrije Algemene Reserve wordt binnen verschillende programma's ingezet. In beginsel wordt binnen de opgave financiën het begrotingsoverschot (of tekort) opgenomen. De ramingen zijn meerjarig en worden door de toezichthouder ook beoordeeld bij de bepaling of een begroting reëel en structureel sluitend is.

De omvang van de Vrije Algemene Reserve is ook bepalend voor de berekening van verschillende ratio's waaronder de solvabiliteitsratio.

De omvang van de Vrije Algemene Reserve is van vele factoren afhankelijk. De omvang wordt voldoende geacht. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen we naar de balans en de toelichting op de balans. Op basis van de analyse van de risico's wordt jaarlijks een berekening gemaakt van de hoogte van een weerstandsreserve. Deze weerstandsreserve is onderdeel van de Vrije Algemene Reserve.

Reserve afschr. Inv. Maatsh. Nut

Deze reserve is ingesteld om te voldoen aan de regels van het (nieuwe) BBV en onze financiële verordening waarbij is bepaald dat ook op investeringen met maatschappelijk nut moet worden afgeschreven. De reserve is gevoed door overheveling vanuit een aantal reserves die dienden als eenmalige dekking van de investering. De reserve wordt nu belast voor de structurele afschrijvingen nadat de investering is afgerond. De looptijd bedraagt 40 jaar (2057).

Reserve Doorontwikkeling Organisatie

Egalisatiereserve t.b.v. flankerende maatregelen rond de reorganisatie en zodoende de doorontwikkeling een impuls te geven.

Reserve Ontheemden

De uitvoering van de regeling opvang ontheemden Oekraïne laat vooralsnog een voordeel zien. Het voordeel wordt op voorhand gestort in een reserve zodat deze ingezet kan worden als dekking voor kosten die direct en indirect met de opvang van Ontheemden te maken hebben.

7.30 Wat heeft het gekost?

P7 Wat heeft het gekost?

Overzicht Financiën en Organisatie (bedragen x € 1.000)

Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten

	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2023	Verschil Begroting / Rekening 2023
Lasten	11.451	9.450	11.273	11.341	-68
Baten	-51.053	-47.617	-50.386	-50.836	450
Saldo	-39.602	-38.167	-39.113	-39.495	382

Resultaat bestemming

	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2023	Verschil Begroting / Rekening 2023
Lasten	4.205	1.357	2.779	4.263	-1.484
Baten	-1.794	-276	-2.156	-2.761	605
Saldo	2.411	1.081	623	1.502	-879

Gerealiseerd resultaat

	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaarrekening 2023	Verschil Begroting / Rekening 2023
Lasten	15.656	10.807	14.052	15.604	-1.552
Baten	-52.847	-47.893	-52.542	-53.597	1.055
Saldo	-37.191	-37.086	-38.490	-37.993	-497

7.40 Voortgang investeringen

In de onderstaande tabel worden op hoofdlijnen een toelichting gegeven op de investeringen zoals opgenomen in het investeringsplan 2023 of in het boekjaar 2023 separaat door de gemeenteraad zijn besloten. In het jaarrekeninggedeelte is de detailinformatie van alle lopende investeringen opgenomen.

Krediet omschrijving	Toelichting
23 Investerings I en A plan.	Geen investeringen in 2023.
23 Mobile devices.	Het krediet is gebruikt voor aanschaf mobiele apparaten. In 2024 is er een nieuw krediet en daarom kan deze afgesloten worden.
23 Investerings hard- en software.	In 2023 geen upgrade van software of hardware plaatsgevonden, maar die mogelijk in 2024 plaatsvinden. Zoals toekomst zaaksysteem en document management systeem.
23 Werkplek hardware 2023.	Project vervanging werkplek hardware voor hybride werken loopt door in 2024, daar is al budget voor opgenomen in het investeringsplan 2024.
22 - 23 Voorbereidingskrediet vernieuwbouw gemeentehuis.	Middels een raadsinformatiebrief is aangegeven dat is besloten om de scenario's renoveren, nieuwbouw en huur van een pand te laten doorberekenen op basis van het opgestelde functioneel en ruimtelijk programma van eisen waarbij rekening wordt gehouden met de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van jeugdzorg / CJG. Gelijkijdig is besloten om het krediet ontvangstruimte gemeentewinkel met bedrag van € 212.000,- af te ramen. Dit bedrag storten in het krediet "22 Kantoorconcept en meubilair.

7.50 Risico's

Tekort ambtelijke capaciteit en ervaring

Het aantal taken bij de gemeente neemt al jaren toe en daarmee ook de werkdruk bij de medewerkers. Daarnaast is er sprake van arbeidskrapte. Onze gemeente heeft in vergelijking met de omliggende gemeente een laag loonebouw en ook een platte organisatiestructuur waardoor er weinig mogelijkheden zijn voor groei. Dit maakt het voor (nieuwe) medewerkers minder aantrekkelijk om voor onze gemeente te kiezen. Daarnaast vragen sommige taken (nieuwe) expertise die minimaal voorradig is op de arbeidsmarkt. Het effect is dat we niet altijd de kwaliteit kunnen bieden die we zouden willen en sommige zaken langer blijven liggen dan wenselijk.

Renteschommelingen

Jaarlijks hebben we te maken met aflossing van leningen die in beginsel in aanmerking komen voor herfinanciering. Herfinanciering zit op een bedrag van ongeveer € 3.000.000 per jaar. Daarnaast nieuw aan te trekken geldleningen gelijk aan de voorgenomen investeringen. Ook gemiddeld € 3.000.000. Het renterisico wordt derhalve berekend op € 6.000.000 per jaar. Indien de rente onverhoopt zou stijgen met 1% dan is het maximale risico € 60.000.

Uitval van computersysteem/stroom of vertraagde werking van computersysteem/Data raakt verloren/inconsistent

Het gebruik van logins en sterke wachtwoorden wordt afgedwongen binnen het netwerk. Security Incident & Event Management (SIEM), Security Operations Center (SOC) en beveiligingsapplicaties worden 2024 verder uitgebreid of geïmplementeerd om te voldoen aan de BIO (Baseline informatiebeveiliging Overheid) en de NIS2 (EU richtlijn netwerk en informatiebeveiliging). Een pentest (periodiek) wordt ook in 2024 minimaal één keer uitgevoerd. Deze maatregelen hebben als doel de cyberweerbaarheid te verhogen. En het beperken van gegevensverlies (datalek) en impact door cybercriminaliteit en onzorgvuldig gebruik van logins.

Oninbare (incasso)vorderingen op debiteuren

Vanwege de huidige economische situatie en de vooruitzichten is de verwachting dat het risico op oninbare debiteuren gelijk blijft.

Voorgestelde bezuinigingen worden niet gerealiseerd

De gemeente staat voor een flinke financiële uitdaging voor 2026 en verder als de plannen met betrekking tot de financiering vanuit het Rijk doorgang vinden. De gemeente werkt momenteel aan oplossingsrichtingen voor deze financiële uitdaging. Het risico bestaat dat bij de uitwerking van de oplossingsrichtingen de verwachte resultaten niet worden behaald.

Precariobelasting niet kunnen innen

In hoger beroep is de gemeente in het gelijk gesteld m.b.t. de opzegging van een duurovereenkomst en de heffing van precariobelasting op een netbeheerder. De gemeente is in overleg met de netbeheerder om de geschillen te beëindigen middels een vaststellingsovereenkomst, waarbij de openstaande vorderingen precariobelasting ingelost kunnen worden en het risico dat deze niet meer ingevorderd kunnen worden ernstig verkleind is.

Budgetoverschrijdingen of -onderschrijdingen

De huidige manier van werken zorgt voor steeds meer focus op datgene waar we als gemeente voor aan de lat staan. Het programmatisch werken geeft daarnaast een duidelijk kader van strategische

doelstellingen, maatschappelijke effecten en de inspanningen die daarbij horen. Wat hieraan gekoppeld is zijn onze budgetten. Het goed in beeld brengen van de financiële ruimte blijft een lastige inschatting en is vaak onderhevig aan vele factoren, zeker in deze onzekere tijden waarbij kosten stijgen en alternatieven gezocht moeten worden om onze maatschappelijk effecten toch te behalen.

Documenten met vertrouwelijke informatie komen in handen van onbevoegden

In de laatste zes maanden van 2023 zijn binnen de gemeente Geertruidenberg een beperkt aantal momenten geweest dat informatie onbedoeld in handen van onbevoegden had kunnen komen. Deze datalekken of beveiligingsincidenten zijn steeds tijdig opgepakt, de oorzaak is onderzocht en waar nodig weggenomen. In één geval is een melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens gedaan, in alle gevallen zijn de betrokkenen (wier persoonsgegevens mogelijk in handen van onbevoegden terecht zijn gekomen) hierover geïnformeerd.

Uiteindelijk is het risico dat informatie in handen van onbevoegden komt niet naar nul terug te brengen, maar datgene wat de gemeente hieraan kan doen wordt gedaan.

Schade is niet volledig te verhalen

Schades die derden aan onze eigendommen veroorzaken zijn niet volledig te verhalen. Bij schades door vernielingen is de veroorzaker in de regel niet te vinden. Voor schades die (aantoonbaar) door motorvoertuigen zijn veroorzaakt kunnen wij terecht bij het Waarborgfonds Motorverkeer. Bij Waarborgfonds Motorverkeer geldt echter bij materiële schade een wettelijk eigen risico van € 250,00. Soms is het schadebedrag te laag en/of is er onvoldoende bewijs om de schade te verhalen op de vermoedelijke veroorzaker en/of via Waarborgfonds Motorverkeer.

Algemene Uitkering gemeentefonds fluctueert met grote bedragen

De algemene uitkering van het gemeentefonds bedraagt in 2023 ruim € 41,5 miljoen. Het belang van een stabiele financiële gedragslijn is groot. Een afwijking van 1% op het totaal maakt een verschil van € 450.000 positief of negatief. Op rijksniveau wordt gewerkt aan een herziening van de berekening systematiek met als doel om de fluctuaties in de omvang te beperken. Een van de mogelijkheden daartoe is om te werken met zogenaamde Specifieke Uitkeringen (SPUK). Spuk uitkeringen worden verstrekt met een specifiek doel en maken geen onderdeel uit van de algemene uitkering.

7.60 Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel bevat de wettelijke Beleidsindicatoren van Programma 7.

Nr.	Taakveld	Naam indicator	Begroot 2023	Jaar	Waarde (Jaarrekening 2023)	Eenheid	Bron	Opmerkingen
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	7,7	2023	8,64	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	6,8	2023	8,01	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 756	2023	€ 857,12	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	10%	2023	15,23%	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	

5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	14%	2023	12,25%	% van totale lasten	Eigen gegevens	
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	329	2023	329	Duizend euro	CBS	
36.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	14,3	2023	2,08	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	
37.	8. Vhrosv	Demografische druk	74,5	2023	74,5	%	CBS	
38.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	738	2023	790	In Euro's	COELO	
39.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	834	2023	894	In Euro's	COELO	

Beleidsindicatoren Beleidsrijke begroting 2023

Hoe gaan we dat meten?

Financiën

Strategisch doel	Beleidsindicatoren	Aantal
Structureel sluitende begroting met ruimte voor tegenslagen	- Structureel saldo uit P&C producten	0,17%
Ontsluiting van P&C-producten	Nog ontwikkelen	
Inzicht in (financiële) voortgang van alle opgaven	- Realisatie financiële begroting op taakvelden	
	- Aantal raadplegingen P&C producten in Pepperflow	
Rechtmatige besteding	- Percentage rechtmatigheidsfout (jaarrekening)	9,69%
	- Percentage rechtmatigheidsfout (Niet acceptabel)	1,34%

Organisatie

Aan onderstaande beleidsindicatoren is gedurende het jaar gewerkt. Aangezien deze indicatoren niet altijd te meten zijn in percentages of cijfers en vaak een optelsom zijn van allerlei factoren volstaat hier de opmerking dat de strategische doelen continue onder de aandacht zijn en meewegen in de keuzes die gemaakt worden.

Strategisch doel	Beleidsindicatoren	Aantal
We brengen in beeld hoe onze organisatie is ingericht en welke kennis en kunde we in huis hebben om de opgaven waar we voor staan het hoofd te kunnen bieden.	- Subsidies waarop we een beroep hebben gedaan	
	- Strategische personeelsplanning	
De gemeente Geertruidenberg onderscheidt zich ten opzichte van andere vergelijkbare werkgevers door in te zetten op aantrekkelijk werkgeverschap	- Personeelsverloop	
	- Invulling vacatures	
	- Medewerkeronderzoek	
We onderzoeken onze huisvesting. Voldoet het "huis van de gemeente" nog aan de vereisten op het gebied van het hybride werken, duurzaamheid en de consequenties van het werken aan maatschappelijke opgaven?	Zie nadere uitwerking in de opgave Bestuur en Dienstverlening	

